

Bulgarian

ПРАВАТА НА РАБОТНИЦИТЕ

Защитана работниците чрез лицензиране

t: +44 (0)845 602 5020

www.gla.gov.uk

Какво представлява GLA?

GLA е организация, създадена за защита на работниците от експлоатация.

Нашата схема на лицензиране регулира фирмите, които осигуряват работници за веригата за производство на пресни земеделски продукти. Схемата гарантира, че фирмите, осигуряващи работници (доставчици на работна сила, фирми за временно наемане на работа или агенции), и фирмите, нуждаещи се от работници (потребители на работна сила, фермери, предприятия за пакетиране) изпълняват изискваните по закон критерии за наемане на работа.

Кои сектори покрива тази схема?

Схемата за лицензиране покрива широк кръг от сектори: селско стопанство, градинарство, преработка на риба, събиране на миди, работа в кравеферми, опаковане или преработка на хранителни продукти и напитки.

Така че ако вашият доставчик на работна сила осигурява работници за който и да е от тези сектори, той има нужда от лиценз на фирма за временно наемане на работа.

Отговорността на вашия доставчик на работна сила

Правата ви на работник са защитени по закон. Някои от тези права влизат в сила незабавно, други са в зависимост от това, колко продължително работите. За да кандидатстват успешно за лиценз, доставчиците на работна сила е необходимо да покажат, че изпълняват условията на критериите за лицензиране на GLA. Всички тези стандарти са общоприети законови изисквания за защита на работниците от лошо отношение и експлоатация.

На следващите страници е изложено в основни черти това, което би трябвало да очаквате от вашия доставчик на работна сила. Това не са само условията от лиценза на фирма за временно наемане на работа, това са и вашите законни права – вашият работодател задължен да осигури справедливото отношение към вас.

Ако смятате, че не са ви осигурени условията, на които имате право по закон, моля свържете се с GLA. Ако желаете да обсъдите правата ви на наемане на работа с опитен консултант, можете да се свържете с местното Бюро за съвети на граждани (Citizens Advice Bureau), за да получите помощ и напътствие.

Вашите права и задължения

Вашият трудов договор

Това е споразумение между вас и вашия работодател. По закон, ако сте назначен за повече от един месец, условията на този договор трябва да ви се предадат изложени в писмен вид. Това вие трябва да получите до два месеца от започване на работа.

Това писмено изложение трябва да съдържа следната информация:

- Вашите имена и имената на вашия работодател
- Вашето длъжностно наименование
- Датата, на която започвате работа
- Мястото на работа
- Количеството на трудовото ви възнаграждение и колко често ще ви бъде изплащано (на седмица или на месец)
- Часовете труд
- Правото на отпуск
- Правото на болнични
- Процедурите, свързани с дисциплината, освобождаването от работа и подаване на жалби
- Уведомлението, което сте задължени да направите при напускане на работа или което ще получите след уволнение

Вашият работодател може да променя условията по вашия договор без ваше разрешение само при определени обстоятелства.

Национална минимална надница

Вие би трябвало да получавате най-малко Националната минимална надница (NMW), ако сте на постоянна работа, на краткосрочен договор или работите за агенция. Ако получавате надница за работа на акорд, също би трябвало да получавате ставката на минималната надница. Има няколко изключения, включително самостоятелни и доброволни работници. За актуална информация се обадете на линията за помощ на NMW или посетете техния уебсайт.

Фиш за работната заплата с разбивка

В деня на получаване на заплата трябва да получите индивидуален писмен фиш за нея. В него трябва да е вписано вашето брутно възнаграждение и вашето нетно възнаграждение.

На всеки фиш трябва да са нанесени удръжките, които могат да се променят всяка седмица, напр. данъци и националната осигуровка. Всички удръжки, които не се променят, могат да бъдат нанасяни веднъж годишно. От заплата ви могат да бъдат вземани само удръжки, които са посочени. Договореното си възнаграждение, включително и това за отпуск и по болест, трябва да получавате навреме.

Удръжки от надницата

Вашият доставчик на работна сила може да прави само определени удръжки от надниците ви. Тук спадат законоустановените удръжки като вашите данъци и вноски за националната осигуровка, удръжки, с които сте се съгласили в трудовия си договор, или удръжки, за които сте дали писмено разрешение, напр. за транспорт или настаняване. Има максимална сума, разрешена за удържане за настаняване, преди да се засегне вашата минимална надница. Обадете на линията за помощ на NMW за напътствие.

Възнаграждение за временна нетрудоспособност поради болест

Във вашия трудов договор трябва да е упоменато възнаграждението, което ще получавате, когато не сте на работа поради болест. Минималната сума, на която имате право, са законоустановените болнични (SSP), ако не сте на работа за четири или повече последователни дни, но в договора ви може да е предвидено допълнително заплащане или помощ.

Годишен отпуск

По закон имате право на минимум 24 дни платен годишен отпуск, започвайки от първия ви работен ден. Това включва работниците, които работят на непълен работен ден, и тези със срочни договори.

В трудовия ви договор трябва да са вписани подробностите за полагащия ви се отпуск. Той се изчислява на базата на вашето нормално работно време (пропорционално за работещи на непълнен работен ден), нараства за времето, през което работите за работодателя си, и трябва да се изплаща по нормалната ви работна ставка.

Здраве и безопасност

По закон вашият работодател носи отговорност за здравето и безопасността ви по време на работа. Вашите доставчик и потребител на работна сила трябва да се споразумеят писмено, кой от тях ще отговаря за вашето здраве и безопасност. Вие трябва да получите безплатно информация относно здравето и безопасността ви, обучение и предпазно облекло. Всякакво настаняване, осигурено от доставчика на работна сила, трябва да отговаря на валидното законодателство.

Продължителност на работния ден

Не можете да бъдете принуждавани да работите повече от 48 часа на седмица, включително извънредния труд, освен ако сам не сте решили така. Вашият доставчик на работна сила трябва да води писмен дневник, по който да се вижда, че сте се съгласили да работите извънредно.

Критерии за лицензиране

Необходимо е вашият доставчик на работна сила да изпълнява условията на изискванията за лицензиране, за да му бъде издаден лиценз, и да продължава да изпълнява тези условия, за да запази лиценза си.

Области, за които се отнася това:

- Притежание на валиден лиценз, издаден от GLA, за дейност като фирма за временно наемане на работа (gangmaster).
- Плащане на надници, данъци, национална социална осигуровка, ДДС: Неправилни удръжки и свързани с това въпроси
- Принуждаване към труд за погасяване на задължения, грубо отношение или сплашване на работниците
- Жилищно настаняване на работниците
- Отработени часове, правилник за работното време и т.н.
- Нарушения във връзка със здравето и безопасността, включително обучението
- Договореност по набирането и изключените договори
- Преотстъпване
- Въпроси на самоличността, труд на малолетни
- Законност и права на трудещите се

За повече информация може да поискате екземпляр от брошурата на GLA "Представяне на условията за лицензиране".

Помогнете да спрем експлоатацията на работниците

От 1. октомври 2006 г. вашият доставчик на работна сила ще има нужда от лиценз на фирма за временно наемане на работа, за да може да работи законно в нормативно уредените области. Единствено изключение прави събирането на миди. В този сектор всеки, който предоставя или използва работници за събиране на миди, ще има нужда от лиценз от м.април 2007 г. нататък.

За да запазят лиценза си, доставчиците на работна сила трябва да продължават да отговарят на условията за лицензиране.

Ако имате опасения, че някой доставчик на работна сила не изпълнява условията или развива дейност без лиценз, трябва да се свържете с GLA на телефон +44 (0)845 602 5020 от 9.00 до 17.00 ч.

Или можете по всяко време да се обадите безплатно на Crimestoppers на телефон +44 (0)800 555 111. Това е независима благотворителна организация, към която можете да се обръщате с информация за някакво престъпление. При това няма да е необходимо да посочвате името си, а обаждането ви не може да бъде проследено, така че можете анонимно да им съобщите за безпокойствата си.

Още помощ и указания

Съществуват няколко организации, които могат да ви дадат подробни разяснения за вашите права.

Бюра за съвети на граждани (Citizens Advice Bureaux) – Англия, Уелс и Северна Ирландия

Безплатни, безпристрастни и поверителни консултации по всички въпроси. В цялото Обединено кралство има местни офиси.

www.citizensadvice.org.uk

www.adviceguide.org.uk

Телефон: +44 (0)207 833 2181

Бюро за съвети на граждани (Citizens Advice Bureaux) – Шотландия

www.cas.org.uk

Телефон: +44 (0)131 550 1000

Directgov

Информация за широк кръг правителствени учреждения.

www.direct.gov.uk/en/Employment/Employees/

Консултативна служба за помиряване и арбитраж (Advisory, Conciliation and Arbitration Service (ACAS))

Предоставя независими консултации и актуална информация за подобряване на трудовоправните отношения.

www.acas.org.uk

Телефон: +44 (0)845 747 4747

Worksmart

Информация за правата на работниците от TUC.
www.worksmart.org.uk

Конгрес на професионалните съюзи (Trade Unions Congress (TUC))

www.tuc.org.uk
Телефон: +44 (0)0207 636 4030

Въпроси с наемането на работа

Указания за работодатели и работници от
Министерството на търговията, предприемачеството
и регулаторната реформа
www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/index.html
Телефон: +44 (0)20 7215 5000

Агенции по заетостта в други сектори

Инспекторат по стандарти за агенции за наемане
на служители към Министерството на търговията,
предприемачеството и регулаторната реформа
[www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/
employment-agencies/index.html](http://www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/employment-agencies/index.html)
Линия за помощ: +44 (0)845 955 5105

Национална минимална надница

Министерство на търговията, предприемачеството
и регулаторната реформа
[www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/pay/
national-minimum-wage/index.html](http://www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/pay/national-minimum-wage/index.html)
Телефон: +44 (0)845 600 0678

Минимална надница в селското стопанство

Министерство на околната среда, храните и селското стопанство (Department for Environment, Food and Rural Affairs)

www.defra.gov.uk/farm/working/agwages/index.htm

Телефон: +44 (0)845 0000 134 или 020 7271 6132

Здраве и безопасност на работното място

Служба по здраве и безопасност (Health and Safety Executive)

www.hse.gov.uk/workers/index.htm

Телефон: +44 (0)845 345 0055

Местни съвети в Обединеното кралство

www.direct.gov.uk/en/DI1/directories/localcouncils/index.htm

Възнаграждение за временна нетрудоспособност поради болест

Министерство за заетост и пенсии (Department for Work and Pensions)

www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/statutory_sick_pay.asp

Дирекция данъци и митници (HM Revenue and Customs (HMRC))

Свържете се с местния офис на HMRC за информация за полагащите ви се законоустановени болнични (SSP).

www.hmrc.gov.uk/enq/index.htm

Телефон: В телефонния указател под HM Revenue and Customs или Inland Revenue.

Формуляр SC2 за законоустановени болнични (SSP)
www.hmrc.gov.uk/payetaxpayers/fagsc2.shtml

Jobcentre Plus

Информация за паричните помощи при нетрудоспособност, ако не получавате SSP.

www.jobcentreplus.gov.uk/JCP/Customers/WorkingAgeBenefits/index.html

Телефон: +44 (0)800 882 200

Национален социално-осигурителен номер

Министерство за заетост и пенсии (Department for Work and Pensions)

www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/ni_number.asp

Телефон: +44 (0)207 712 2171

Прекъсвания за почивка и годишен платен отпуск

Министерство на търговията, предприемачеството и регулаторната реформа

www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/employment-legislation/employment-guidance/page28979.html

Crimestoppers

www.crimestoppers-uk.org

Телефон: +44 (0)800 555 111

Имате право на минимум един свободен ден на седмица, а ако работите повече от шест часа на ден, трябва да имате прекъсване за почивка от най-малко 20 минути.

Вашите задължения

Трябва да имате законно право да работите в Обединеното кралство и да имате - или да сте подали заявление за - валиден Национален социално-осигурителен номер.

Свържете се с нас

Gangmasters Licensing Authority

PO Box 8538 ■ Nottingham ■ NG8 9AF

www.gla.gov.uk

e: enquiries@gla.gsi.gov.uk

t: +44 (0)845 602 5020

